

25η Μαρτίου 1821

Οι εθνικές γιορτές γίνονται «για να θυμούνται οι παλιοί και να μαθαίνουν οι νέοι» λέει η γιαγιά μου, βάζει τη σημαία στο μπαλκόνι και ανοίγει το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση για ν' ακούσει εμβατήρια και άλλα επετειακά τραγούδια. Στην επέτειο της 25ης Μαρτίου 1821 ο παππούς μας διαβάζει πάντα ιστορίες από το μεγάλο Αγώνα των Ελλήνων για την Ανεξαρτησία, την Ελευθερία, και την Αξιοπρέπεια του Έθνους που έσπειρε και αποτίναξε τον εχθρικό συγδό. Ιδιαίτερη συγκίνηση μάλιστα νιώθει όταν μας διαβάζει αποστάσματα από τα Απομνημονεύματα του στρατηγού Μακρυγιάννη. Ιδίως του αρέσει εκείνη η υπερήφανη απάντηση στο ναύαρχο Δεριγγύ:

«είναι αδύνατες οι θέσεις κι εμείς, δύνας είναι δυνατός ο Θεός που μας προστατεύει... και θα ιδούμε την τύχη μας οι αδύνατοι με τους δυνατούς».

Συγκινετικό είναι και το τραγούδι που έλεγε ο Μακρυγιάννης για τον ήλιο που στο βασίλεια του άκουσε:

γυναίκεια κλάματα κι αντρών τα μοιρολόγια γι' αυτά τα όωκά κορμιά στον κάμπο ξαπλωμένα και μέσ' στο αίμα το πολύ είν' όλα βουτημένα
Για την πατρίδα πήγανε στον Άθη τα καμένα.

Οι «αδύνατοι» νίκησαν αφού οκτακόσιες χιλιάδες κορμιά έπεσαν μέσ' στο αίμα, όπως έλεγε το τραγούδι του Μακρυγιάννη.

Ο παππούς επίσης θα μας διαβάσει οπωσδήποτε και Απομνημονεύματα του Κολοκοτρώνη και κυρίως εκείνο που δικαιολογούσε την Επανάσταση:

«Ο κόσμος μάς έλεγε τρελούς.
Ημείς αν δεν είμεθα τρελοί
δεν εκάναμεν την επανάστασιν».

Πατί μόνο τρελοί πρέπει να ήταν οι Έλληνες του 1821, που χωρίς να έχουν τίποτα, ξεκίνησαν επανάσταση εναντίον της μεγάλης αυτοκρατορίας των Τούρκων. Τρελοί εμείς, δυνατός ο Θεός και το θάυμα έγινε.

Στα σπίτι μας η εθνική γιορτή είναι μεγάλη υπόθεση. Η σημαία κυματίζει στο μπαλκόνι μας τρεις

μέρες, όπως και σε πολλά άλλα σπίτια. Κυμαίζει ακόμα και σε καταστήματα, και ιδίως στα σχολεία. Σταυρωτά στο ταβάνι πάνω από τις πόρτες και πάνω από τα πορτρέτα των αγωνιστών τοποθετούνται οι δάφνες και τα σημαιάκια.

Η σημαία μας λοιπόν με τα εθνικά μας χρώματα, το μπλε και το άσπρο, θα κυριαρχήσει παντού. Στα ρούχα μας, τα αγόρια, με μπλε παντελόνι και άσπρο πουκάμισο, και τα κορίτσια, με μπλε φούστες και άσπρες μπλούζες. Το μπλε και το άσπρο είναι πάντα επίσημα, λέει η μαμά, και μας ομορφαίνουν γιατί είναι τα χρώματα της πατρίδας μας. Τι' αυτά τα χρώματα οι μαθητές απαγγέλλουν:

Σημαία γαλανόλευκη πόση χαρά σκορπίζεις
στα μάτια που σε βλέπουνε ψηλά να κυμαίζεις.

Για τα χρώματα και τον κυματισμό της σημαίας η γιαγιά θυμάται το ποίημα που έλεγε στο σχολείο:

Της πατρίδας μου η σημαία έχει χρώμα γαλανό
Και στη μέση χαραγμένο έναν κάτασπρο σταυρό.

Κυμαίζει με καμάρι, δε φοβάται τον εχθρό.
Σαν τη θάλασσα είν' γαλάζια και λευκή
σαν τον αφρό.

Ο πατέρας, πιο μοντέρνος, λέει ένα ποίημα του Γιώργου Σεφέρη:

Λίγο ακόμα θα ιδούμε τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν
τα μάρμαρα να λάμπουν στον ήλιο τη θάλασσα
να κυμαίζει λίγο ακόμα,
να σπκωθούμε λίγο ψηλότερα.

Η μπέρα, που με τη σειρά της θυμάται τα δικά της πρωικά νιάτα, περισσότερο ρομαντική όμως, επιμένει ότι η πατρίδα μας είναι άγια χώρα και ότι πίσω από το απέραντο μπλε του ουρανού και της θάλασσας, κατοικεί ο Θεός. Και όταν τη ρωτάμε «πού τον βλέπεις, καλέ μαμά, το Θεό;» εκείνη αναστενάζοντας πετάει ένα στίχο του Ελύτη:

Θε μου τι μπλε ξοδεύεις για να μη σε βλέπουμε!

Το μπλε του ουρανού, το μπλε της θάλασσας και ο αφρός της, το μπλε της σημαίας μας και ο λευκός σταυρός της, δείχνουν ένα πράγμα· αυτό που ο Θεός λέει με το σόμα του Ήλιου:

Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον επούτον αγαπώ!

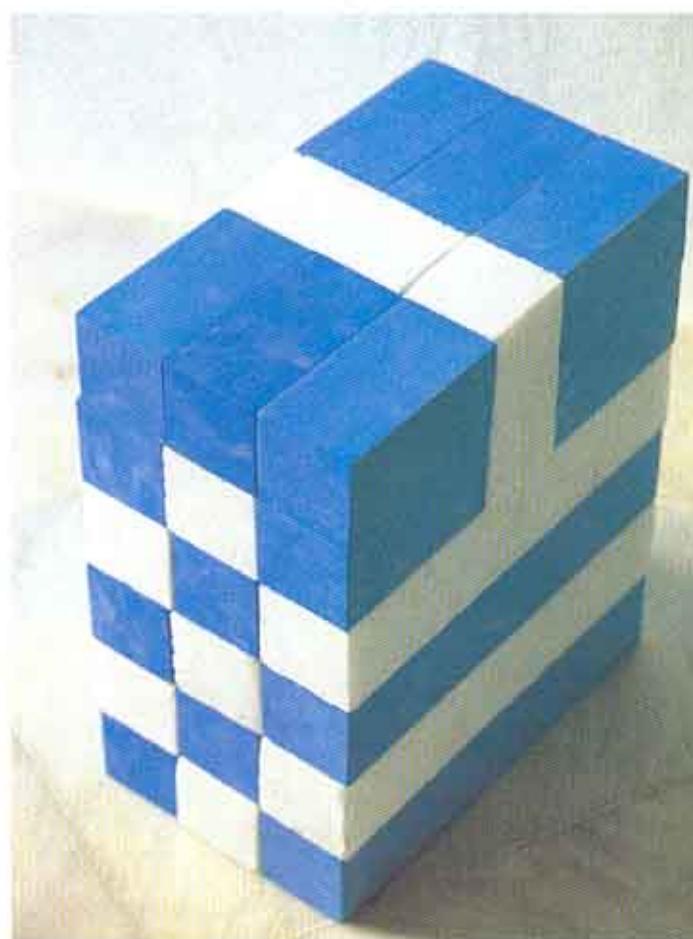
Δεν είναι τυχαίο που ο Ανδρέας Κάλβος αναφωνεί:

Ω Ελλάς! – ω πατρίς μου!
Ελπίδων γλυκυτάτων
Μήτρα! σε βλέπω ακόμα
Ζώσαν και μαχομένην
Και αναλαμβάνω.

Κι εγώ σαν ελληνόπουλο Αερόστατο φωνάζω ελληνικά:

ΖΗΤΩ η Ελλάδα, ζήτω τα Ελληνόπουλα όλου του κόσμου, ΖΗΤΩ!

ΑΝΘΟΥΛΑ ΔΑΝΙΗΛ

Δημιουργία Σημαία, γλυπτό του Γρέγου Ψυχογιού.
Ο Γρέγος Ψυχογιός γεννήθηκε στη Βασιλίτσα το 1968.
Σπουδάσε Νομικά και Γλυπτική στη Γαλλία.
Από το 1995 ζει στις Κυκλαδίδες.